

Kristian Djurhuus:

SJÁLVVANDI SKULDU ARBEIÐARARAR FÁA LØNINA KONTANT

Politikkur fyllir nú meira og meira av lívinum hjá Kristiani. Hann er eisini við, tá ið farið verður til Danmarkar at tingast við stjórnina

41. partur

Nú eru vit komin til árið 1934. Fyrst í árinum var eldur í Tvøroyrar klubba. Tá ið sløkkilið kom á staðið, var longu nógvur eldur í ovastu hædd, men tað eydnaðist at sløkkja, áðrenn skaðin bleiv ov stórir. Hetta sløkkiarbeiðið var eitt gott prógv um, hvussu hjálpsom fólk vóru, tá ið á stóð.

Tá ið tíðini var tað ikki vanligt, at fólk tryggjaðu húsini. Tað var tó neyðugt, tá ið lán vóru í húsinum, men tá ið lánið var goldið, var tryggingin ofta ógildað.

Eg minnst, at tá ið klubbin brendi kom ein granni hjá klubbnum til mín at fáa húsini tryggjaði beinanvegin. Eg segði honum, at hetta bar sjálvsagt ikki til, sum stóðan var. Men hann kundi koma aftur dagin eftir. Men tá var vandin av, og hann kom heldur ikki.

Javnaðarflokkurin fær valdið á Tvøroyri

Tann 29. januar var kommunuval á Tvøroyri. Nýggja kommunustýrið skuldi ikki taka við fyrr enn á nýggjárinum.

Javnaðarflokkurin fekk 181 atkvøður og 5 limir valdar. Keyppmannalistin fekk bara 81 atkvøður og tveir menn valdar. Herluf Thomsen, sum hevði verið formaður, stillaði ikki upp aftur. Nú byrjaði eitt nýtt tíðarskeið hjá Froðbiar sókn við Petur Mohr Dam á odda í kommunustýrinum.

Vandaferð við Smirli

Tann 27. mars hevði Sambandsflokkurin floksfund í Havn, har veljast skuldu limir í nevndini, sum skuldi samráðast við donsku stjórnina um eina figgjarætlan (finansplan) fyri Føroyar. Sambandsflokkurin fekk triggjar limir, sjálvstýrisflokkurin tveir og javnaðarflokkurin ein lim. Fyri sambandsflokkinn vóru valdir Andras Samuelsen, Ole F. Joensen, vanliga kallaður Óli í Skúla, Klaksvík og eg sjálvur.

Dagin eftir fór eg suður við Smirli. Hetta bleiv ein dramatisk ferð. Ættin var sunnan, og tað var nakað av aldu. Tá ið vit komu suður um Skálhøvda, loysti stýrimaðurin skiparan av. Eg stóð á

afturdekkinum og fekk friska luft og sá, at tað varð stýrt nær landi. Men so sá eg, at tað varð stýrt millum Dalsfles og Sandoyinna. Eg føldi á mær, at her kundi okkurt fara at henda.

Beint eftir, at Smiril var komin gjøgnum sundið, kavaði hann og fekk ein sjógv inn á forskipið. Hetta gjørdi, at akkerið fór at renna út. Tað fóru 30-40 favnar av ketu, áðrenn bremsan á spælinum virkaði. Skipið misti ferðina, og vit róku móti flesini. Tað var í síðstu løtu, at Smiril fekk so frægt av ferð, at vit sluppu undan at fara á land. Um tað hendi kundi tað lættliga kosta mannalív, so ringt var veðrið.

Yvirmaðurin, sum var á brúnni, ásannaði eisini, at tað var skilaleyst at sigla gjøgnum sundið. Kanska hevur hann roynt at gera seg upp.

Skilti kravið um kontant lønargjald

Tann 14 apríl 1934 varð lýst verkfall í sambandi við kravið frá arbeidarunum um kontant gjald av lønini.

Eg helt tað vera stóra skomm fyri arbeidsgevararnar, at teir

noktaðu at gjalda lønina kontant, men bara vilja lata vørur fyri hana.

Dagin eftir kom ein dampari við eini saltlast, sum ikki varð lossað orsakað av verkfallinum. Skipið fór til Havnar í staðin.

Tann 16. apríl fekk eg eitt fjarrit frá Gudmundi Mortensen um at fáa lögglumenn úr Havn í sambandi við, at Tjaldur skuldi lossa. Men tað kundi ikki fallið mær inn at tilkalla politistahjál, tá ið verkfallið var um eitt slíkt krav, sum her var talan um.

Dagin eftir kom Tjaldrið. Nógv fólk vóru á bryggjunum, men øll vóru friðarlig. Á land kom postur og kjøt og aðrar vørur, sum lættliga kundu spillast. Hetta var góðkent av arbeidsmannafelagnum, og so helt Tjaldrið fram til Vágs.

Loksins sóu arbeidsgevarar, at hetta kundi ikki bera til, og teir góðtóku kravið um at lønirnar skuldu gjaldast gjøgnum eina løngjaldsstovu. Gud havi lov, at tað gekk sum tað gekk.

Tann 18. apríl fekk Johan preminerprógv, og hann var bestur. Hann er ein góður og fittur drongur. Um hann heldur fram á henda hátt, so fer hann framhaldandi at vera til gleði fyri okkum. Eg ynskti at Várharrar vildi signa hann og hinar dreingirnar.

Mourentius føldi seg forfjónaðan

Í døgnum 25. til 28. apríl var eg í Havn á fundi í búnaðarnevndini hjá lögtinginum. Tá fekk eg vitjan av mínum gamla vini Mour-entius við Stein. Eg skilti, at hann fegin vildi vera limur í umrøddu nevndini, sum skuldi tingast við donsku stjórnina. Men eg kundi bara siga honum, at har kundi eg einki gera. Hetta var eitt innan-hýsismál í javnaðarflokkinum.

Men eg skilti hann væl. Hann hevði verið floksformaður og føldi seg settan til síðis av Petur Mohr Dam.

Tað hevði verið munur á M.S.

Viðstein sum formann. Hann var meira sáttligur og sakligur.

[Her skal skoytast upp í, at almenna søgan sigur, at Viðstein var meira kommunistiskur, meðan Dam helt seg til altjóða javnaðarrørsluna. Men hetta sigur Kristian ikki. Mourentius var sum blaðungur meira "reyður", men Kristian kendi hann sum ein høgligan politikara. ój]

Sandsprestur var vinur við Kaj Munk

Í mai var eg á Sandi, har eg var bráðfeingis formaður í landbúnaðarnevndini, tí sýslumaðurin á Sandi var ógegnigur. Allir hinir limirnir vóru eisini ógegnigur, tí hevði eg tveir bráðfeingis limir við mær úr Suðuroy.

Vit skuldu viðgera eitt ógvuliga torført mál, og vit sótu út á náttina at fáa greiði á tí.

Dagin eftir var úrskurðurin gjørdur, og fingi vit at vita, at allir partar vóru nøgdir og fegnir

Povel Blicher Winther,
prestur á Sandi í mong ár,
var vinur við Kaj Munk

Kristian var mangan baldrutan túr við Smiril